


Βασικά στοιχεία της θεωρίας του Erikson


- Το ενδιαφέρον του Erikson επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία και ο πολιτισμός επηρεάζουν την ανάπτυξη των παιδιών.
- Η βασική διαφοροποίησή του από τον Freud έγκειται στο είδος των κινήτρων που ο καθένας τους πιστεύει ότι καθοδηγούν την ανθρώπινη συμπεριφορά.



1. Περιγράφει οκτώ διαδοχικά στάδια ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης, τα οποία καλύπτουν όλο το φάσμα της ζωής του ανθρώπου.
2. Σε κάθε στάδιο κυριαρχεί μία αναπτυξιακή πρόκληση (κρίση) με δύο πόλους, το θετικό και τον αρνητικό. Αν η κρίση επιλυθεί με επιτυχία, επικρατεί το θετικό στοιχείο ενώ σε αντίθετη περίπτωση, το αρνητικό.
3. Κάθε στάδιο χαρακτηρίζεται από μια ψυχο-κοινωνική πρόκληση, που εμπεριέχει ευκαιρίες ανάπτυξης.
4. Η υπέρβαση της κρίσης οδηγεί στην εμφάνιση νέων ψυχο-κοινωνικών χαρακτηριστικών και στη διαμόρφωση θετικής στάσης ως προς τους ανθρώπους και τον κόσμο.
5. Η αδυναμία υπέρβασης της κρίσης οδηγεί στη θεώρηση του κόσμου ως απρόβλεπτου και εχθρικού, καθυστερεί την ανάπτυξη και τραυματίζει την προσωπικότητα.


Τα στάδια ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης του Erikson

Ηλικία	Αναπτυξιακή κρίση	Βασικός παράγων επιρροής και αποτέλεσμα
<p>Πρώτη βρεφική ηλικία (γέννηση έως 18 μηνών)</p>  <p><small>"Smooches (baby and child kiss)", από Pfcdayelise διαθέσιμο με άδεια CC BY-SA 2.0</small></p>	<p>Εμπιστοσύνη-Δυσπιστία</p>	<p>Ικανοποίηση βασικών αναγκών από τους ενήλικες ή παραμέληση.</p> <p>Το παιδί αναπτύσσει την πεποίθηση ότι μπορεί να βασίζεται στους άλλους για την ικανοποίηση των αναγκών του.</p>
Είμαι ο κοινωνικός μου κόσμος προβλέψιμος και υποστηρικτικός;		
<p>Δεύτερη βρεφική ηλικία (18 μηνών -3 ετών)</p>  <p><small>"Toddler running and falling", από DavidMaisei διαθέσιμο με άδεια CC BY 2.0</small></p>	<p>Αυτονομία-Αμφιβολία</p>	<p>Ενδείξεις εμπιστοσύνης από τους ενήλικες στις ικανότητες του παιδιού ή υπερπροστατευτική συμπεριφορά.</p> <p>Το παιδί αναπτύσσει ελεύθερη βούληση και την ικανότητα αξιολόγησης των <u>πράξεών</u> του.</p>
Μπορώ να κάνω πράγματα μόνος μου ή πρέπει πάντοτε να βασίζομαι στους άλλους;		
<p>Νηπιακή ηλικία (3-6 ετών)</p>  	<p>Πρωτοβουλία-Ενοχή</p>	<p>Ενθάρρυνση της λήψης πρωτοβουλιών από το παιδί ή αγνόηση / κοροϊδία των προσπαθειών του.</p> <p>Το παιδί μαθαίνει να εξερευνά, αναπτύσσει τη φαντασία του και αρχίζει να έχει τύψεις όταν η συμπεριφορά του δεν είναι αρμόζουσα.</p>
Είμαι καλός ή κακός; Πόσο αποδεκτές είναι οι πράξεις μου;		
<p>Σχολική ηλικία (6-12 ετών)</p>  <p><small>"Temuco children", από Cesar Jared διαθέσιμο με άδεια CC BY 2.0</small></p>	<p>Φιλοπονία - Κατωτερότητα</p>	<p>Ενθάρρυνση της προσπάθειας απόκτησης γνώσεων ή συσσώρευση αποτυχιών.</p> <p>Το παιδί μαθαίνει να βάζει στόχους και να κοπιάζει για την επίτευξή τους.</p>
Είμαι επιτυχημένος ή ανάξιος;		


<p>Εφηβική ηλικία (12-20 ετών)</p>  <p>"Teenagers in Moscow", από Russavia διαθέσιμο με άδεια CC BY 2.0</p>	<p>Ταυτότητα – Σύγχυση ρόλων</p>	<p>Συνένωση των εμπειριών του παρελθόντος με τις προοπτικές του μέλλοντος ή βιώματα σύγχυσης.</p> <p>Το παιδί διαμορφώνει προσωπική και κοινωνική ταυτότητα.</p>
---	---	---

Ποιος είμαι;




<p>Νεανική ηλικία (20-35 ετών)</p> 	<p>Οικειότητα - Απομόνωση</p>	<p>Διαμόρφωση σχέσεων που <u>διέπονται</u> από αγάπη, στοργή και εμπιστοσύνη ή αποτυχία στις διαπροσωπικές σχέσεις.</p> <p>Το άτομο μαθαίνει να δίνει και να παίρνει αγάπη και να δεσμεύεται στα πλαίσια μιας σχέσης.</p>
---	--	--

Θα μοιραστώ τη ζωή μου με ένα άλλο άτομο
ή θα ζήσω μόνος μου;

<p>Μέση ώριμη ηλικία (35-55 ετών)</p> 	<p>Πανανθρώπινο ενδιαφέρον - <u>Αυτοαπορρόφηση</u></p>	<p>Ενδιαφέρον για την οικοδόμηση ενός καλύτερου μέλλοντος ή συναισθήματα στασιμότητας και απραξίας.</p> <p>Το άτομο αναπτύσσει ενδιαφέρον να καθοδηγήσει την επόμενη γενιά και να ασχοληθεί με τα κοινά.</p>
--	---	---

Είμαι ένα παραγωγικό μέλος της κοινωνίας;

Ηλικία	Αναπτυξιακή κρίση	Βασικός παράγων επιρροής και αποτέλεσμα
<p>Ύστερη ώριμη ηλικία (άνω των 55 ετών)</p> 	<p>Καταξίωση - Απόγνωση</p>	<p>Ικανοποίηση από την πορεία της ζωής ή απογοήτευση.</p> <p>Το άτομο αναπτύσσει αίσθηση αποδοχής της ζωής του έτσι όπως την έχει ζήσει.</p>

Έχω ζήσει μια γεμάτη ζωή ή έχω αποτύχει;

Τα στάδια ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης του Erikson σε αντιστοιχία με αυτά του Freud

Erikson's stages of personality development

Stage	1	2	3	4	5	6	7	8
Oral	Basic trust vs. mistrust							
Anal		Autonomy vs. shame, doubt						
Phallic			Initiative vs. guilt					
Latency				Industry vs. inferiority				
Genital					Identity vs. role confusion			
Young adulthood						Intimacy vs. isolation		
Adulthood							Generativity vs. stagnation	
Maturity								Ego integrity vs. despair

Freud's stages of personality development

Σημεία διαφοροποίησης του Erikson από τον Freud

Freud

1. Η προσωπικότητα διαμορφώνεται ολοκληρωτικά στα πέντε πρώτα χρόνια της ζωής
2. Οι σεξουαλικές ορμές βρίσκονται στο επίκεντρο.
3. Η ανθρώπινη φύση είναι «σκοτεινή».
4. Οι συγκρούσεις που έχει να επιλύσει το άτομο σε κάθε φάση της ζωής του είναι σεξουαλικής φύσης.
5. Το παιδί είναι παθητικό στην αναπτυξιακή του πορεία.

Erikson

1. Η προσωπικότητα εξελίσσεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής.
2. Οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις βρίσκονται στο επίκεντρο.
3. Δίνεται έμφαση στη θετική πλευρά της ανθρώπινης φύσης.
4. Οι συγκρούσεις που έχει να επιλύσει το άτομο σε κάθε φάση της ζωής του είναι κοινωνικής φύσης.
5. Το παιδί είναι ενεργητικό στην αναπτυξιακή του πορεία.